

RADA EUROPY STRATEGIA NA RZECZ RÓWNOŚCI PŁCI 2018-2023

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

**RADA EUROPY
STRATEGIA NA RZECZ
RÓWNOŚCI PŁCI
2018-2023**

**Przyjęta
przez Komitet Ministrów
Rady Europy
(marzec 2018)**

Rada Europy

Wydanie francuskie:

*Stratégie du Conseil de l'Europe
hommes 2018-2023*

Wszystkie wnioski
dotyczące kopiowania
lub tłumaczenia całości
lub części niniejszego
dokumentu należy
kierować do Dyrekcji
ds. Komunikacji
(F-67075 Strasbourg
Cedex lub
publishing@coe.int).

Wszelką inną
korespondencję
dotyczącą niniejszego
dokumentu należy
kierować do Dyrekcji
Generalnej
ds. Demokracji.

Projekt okładki i szata graficzna:
Dokumenty i publikacje
Dział Produkcji
(SPDP), Rada Europy

© Rada Europy, kwiecień 2018

Tłumaczenie:
na zlecenie Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów

Spis treści

WPROWADZENIE:	5
RADA EUROPY A RÓWNOŚĆ PŁCI	
Instrumenty prawne Rady Europy	7
Strategia Rady Europy na rzecz równości płci 2014-2017	8
Nowa Strategia Rady Europy na rzecz równości płci 2018-2023	9
Rada Europy w kontekście globalnym: Agenda ONZ 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju	13
CEL OGÓLNY I CELE STRATEGICZNE	15
Cel strategiczny 1: Zapobieganie i zwalczanie stereotypów związanych z płcią oraz seksizmu	16
Cel strategiczny 2: Zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec kobiet oraz przemocy domowej	20
Cel strategiczny 3: Zapewnienie równego dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości	24
Cel strategiczny 4: Osiągnięcie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych	27
Cel strategiczny 5: Ochrona praw kobiet i dziewcząt – migrantek, uchodźczyń i ubiegających się o azyl	30
Cel strategiczny 6: Osiągnięcie uwzględnienia perspektywy równości płci we wszystkich politykach oraz działaniach	33
OTOCZENIE INSTYTUCJONALNE, ZASOBY I METODY PRACY	37
PARTNERSTWA	39
KOMUNIKACJA	41
ZAŁĄCZNIK I – ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I WDRAŻANIE NA POZIOMIE KRAJOWYM	43
ZAŁĄCZNIK II – WYKAZ AKRONIMÓW	51

WPROWADZENIE: RADA EUROPY A RÓWNOŚĆ PŁCI

---

1. Osiągnięcie równości płci ma zasadnicze znaczenie dla realizacji misji Rady Europy: ochrony praw człowieka, utrzymania demokracji oraz zachowania praworządności.
2. *Równość płci wiąże się z równymi prawami kobiet i mężczyzn, dziewcząt i chłopców, a także taką samą widocznością, wzmocnieniem pozycji, odpowiedzialności i uczestnictwa we wszystkich sferach życia publicznego i prywatnego.* Oznacza ona także równy dostęp do oraz podział zasobów między kobietami i mężczyznami.
3. Nawet jeśli postęp jest widoczny, a status prawny kobiet w Europie bez wątplenia uległ poprawie w ostatnich dziesięcioleciach, to efektywna równość kobiet i mężczyzn jest daleka od urzeczywistnienia. W wielu dziedzinach utrzymują się luki ze względu na płęć i bariery strukturalne, które ograniczają kobiety i mężczyzn do ich tradycyjnych ról, ograniczają też możliwości kobiet do korzystania z ich podstawowych praw. Regularne monitorowanie i badania pokazują, że postęp w odniesieniu do uczestnictwa kobiet w życiu politycznym, dostępie do wymiaru sprawiedliwości oraz likwidacji szkodliwych stereotypów związanych z płęcią i seksizmu jest bardzo powolny. Przemoc wobec kobiet pozostaje jednym z najbardziej wyraźnych przejawów nierównych relacji władzy między kobietami i mężczyznami. Jest to zarówno naruszenie praw człowieka w stosunku do kobiet, jak również poważna przeszkoda dla równości płci.

” Nawet jeśli widoczny jest postęp, to efektywna równość kobiet i mężczyzn jest daleka od urzeczywistnienia.

4. W obecnym kontekście rosnących trudności gospodarczych oraz kolejnych polityk i środków oszczędnościowych, niepewności politycznej i zwiększenia nierówności na wszystkich szczeblach społeczeństwa, ważne jest uznanie kluczowego wkładu kobiet we wspólnoty, społeczeństwa i gospodarki oraz zajęcie się problemem wysokich kosztów nierówności płci. Czynniki takie jak wzmocnienie się nacjonalizmu i populizmu oraz ich ataki na prawa kobiet, napływ migrantów i uchodźców, spadek ilości środków na mechanizmy i polityki w zakresie równości płci oraz niewdrożenie uzgodnionych standardów stworzyły nowe wyzwania i zaostrzyły niektóre problemy towarzyszące dążeniu społeczeństw do pełnego poszanowania równych praw kobiet i mężczyzn oraz równości płci. Konieczne jest także zwrócenie należytej uwagi na stworzenie warunków społecznych i ekonomicznych dla korzystania z równych praw przez kobiety i mężczyzn, w tym poprzez szersze zaangażowanie kobiet w gospodarkę i umożliwienie im zwiększenia niezależności ekonomicznej.

5. Pionierskie prace Rady Europy w dziedzinie praw człowieka i równości płci spowodowały powstanie solidnych ram prawnych i politycznych. Równość płci jest jednym z priorytetów Organizacji, która pozostaje w pełni zaangażowana w rozwiązywanie bieżących i nowo powstających wyzwań oraz usuwanie barier w celu osiągnięcia rzeczywistej i pełnej równości płci.

6. W swoich działaniach Rada Europy przyjmie podejście dwutorowe obejmujące:
- ▶ konkretne polityki i działania, w tym, w stosownych przypadkach, pozytywne działania w obszarach krytycznych dla awansu kobiet w celu urzeczywistnienia faktycznej równości płci, oraz
  - ▶ promowanie, monitorowanie, koordynację i ocenę procesu uwzględnienia problematyki równości płci we wszystkich politykach i programach¹, przy czym uwzględnienie problematyki równości płci odnosi się do (re)organizacji, poprawy, rozwoju i oceny procesów politycznych, tak aby perspektywa równości płci została włączona do wszystkich polityk na wszystkich szczeblach i na wszystkich etapach, przez podmioty zwykle zaangażowane w kształtowanie polityki².

---

¹ Zalecenie CM/Rec(2007)17 Komitetu Ministrów dla Państw Członkowskich w sprawie standardów i mechanizmów równości płci.

² Grupa Specjalistów Rady Europy do spraw uwzględniania problematyki równości płci, 1998.

7. Historycznie nierówne relacje władzy między kobietami i mężczyznami doprowadziły do dominacji nad i dyskryminacji wobec kobiet ze strony mężczyzn, a także uniemożliwiły pełny rozwój kobiet. Jednakże zarówno kobiety, jak i mężczyźni padają ofiarami stereotypów ograniczających ich pełne możliwości.

8. Zaangażowanie mężczyzn i chłopców ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia równości płci. Polityki powinny również uwzględniać nierówności związane z płcią, które dotyczą mężczyzn i chłopców.

” Zaangażowanie mężczyzn i chłopców ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia równości płci.

Instrumenty prawne Rady Europy

9. Wynikiem prac Rady Europy w dziedzinie praw człowieka i równości płci są kompleksowe instrumenty prawne³ i wytyczne polityczne⁴, których celem jest osiągnięcie rozwoju i wzmocnienie pozycji kobiet oraz skuteczne urzeczywistnienie równości płci w Państwach Członkowskich i poza nimi.

10. Komitet Ministrów i Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy przyjęły wiele konwencji i zaleceń zawierających wskazówki i wpływających na rozwój równości płci w Europie i na świecie.

11. Europejska Konwencja Praw Człowieka (Konwencja) jest podstawowym traktatem w dziedzinie praw człowieka w Europie: art. 1 Konwencji gwarantuje prawa i wolności w niej zawarte każdemu w jurysdykcji 47 Państw Członkowskich Rady Europy. Zasada niedyskryminacji ze względu na płeć jest zagwarantowana zarówno przez art. 14, jak i Protokół 12 do Konwencji. Ponadto Europejska Karta Społeczna ustanawia korzystanie z praw ekonomicznych i społecznych bez dyskryminacji. Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Konwencja Stambulska) jest powszechnie uznawana za

---

³ Odniesienia w tej strategii do traktatów międzynarodowych i innych instrumentów nie powinny być uważane za zobowiązanie Państw Członkowskich, które poparły tę strategię, do wdrożenia wspomnianych traktatów, chyba że są one stronami takich traktatów zgodnie z prawem międzynarodowym.

⁴ Uchwała i plan działania przyjęte podczas 7. Konferencji Ministrów ds. Równości Kobiet i Mężczyzn Rady Europy „Niwelowanie różnic między równością prawną i faktyczną w celu osiągnięcia rzeczywistej równości płci” (25 maja 2010, Baku, Azerbejdżan); oraz Deklaracja Komitetu Ministrów „Urzeczywistnienie równości płci”, przyjęta w Madrycie, Hiszpania, 12 maja 2009.

najbardziej kompleksowy międzynarodowy instrument zwalczania wielu form przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Ponadto Konwencja Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi ma na celu zapobieganie i zwalczanie handlu kobietami, mężczyznami i dziećmi do celów wykorzystywania seksualnego, przymusowej pracy lub innych rodzajów wyzysku, a Konwencja Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych (Konwencja z Lanzarote) to pierwszy traktat, który penalizuje wszelkie formy przestępstw seksualnych wobec dzieci.

12. Zalecenia Komitetu Ministrów i uchwały Zgromadzenia Parlamentarnego⁵ w odniesieniu do równości płci obejmują różnorodne zagadnienia, w tym zwalczanie dyskryminacji ze względu na płeć, eliminowanie seksistowskiego języka, ochronę kobiet przed przemocą, osiągnięcie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych, uwzględnienie problematyki równości płci w edukacji, sporcie, mediach i sektorze audiowizualnym, zapewnienie standardów i mechanizmów równości płci, ochronę i promowanie praw niepełnosprawnych kobiet i dziewcząt, zagwarantowanie równości płci w mediach. Zapewniają one Państwu Członkowskiemu kluczowe standardy w zakresie opracowania ustawodawstwa i wdrożenia polityk na szczeblu krajowym, zgodnych z międzynarodowo uznanymi standardami w obszarze równości płci.

Strategia Rady Europy

na rzecz równości płci 2014-2017

13. W 2012 Rada Europy uruchomiła pierwszy Międzysektorowy Program na rzecz równości płci, którego celem było zwiększenie wpływu i widoczności instrumentów na rzecz równości płci oraz wspieranie ich wdrażania w Państwach Członkowskich i w samej Organizacji. Program mobilizuje wszystkie instytucje Rady Europy, sektory, struktury międzyrządowe, mechanizmy monitorujące oraz porozumienia częściowe, a także partnerów zewnętrznych, a tym samym skupia zasoby na rzecz większego oddziaływania, energii i koncentracji. W centrum tych działań znajduje się Komisja Rady Europy ds. Równości Płci (GEC).

14. Najbardziej wymiernym rezultatem Międzysektorowego Programu była pierwsza Strategia Rady Europy na rzecz równości płci 2014-2017 (Strategia), która została jednomyślnie przyjęta przez Komitet Ministrów w listopadzie 2013 roku. Strategia bazowała na mocnych stronach, specyfice i wartości dodanej Rady Europy i wyznaczała wizję i ramy dla roli i działań Rady Europy w obszarze równości płci. Strategia promowała całościowe i zintegrowane podejście do równości płci oraz zapewniała wytyczne polityczne i wsparcie dla Państw Członkowskich Rady Europy,

---

⁵ Zob.: <http://website-pace.net/fr/web/as-ega/main>.

jak również wewnętrzne struktury instytucjonalne i mechanizmy pokonywania starych i nowych wyzwań dla wdrażania standardów w obszarze równości płci.

15. Strategia na rzecz równości płci 2014-2017 ustalała pięć obszarów priorytetowych:

- 1) zwalczanie stereotypów związanych z płcią oraz seksizmu;
- 2) zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec kobiet;
- 3) zapewnienie równego dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości;
- 4) osiągnięcie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych;
- 5) uwzględnianie perspektywy równości płci we wszystkich politykach i działaniach.

16. W procesie wdrażania Strategii Rada Europy zaangażowała się w promocję, monitorowanie i ocenę standardów – w celu zidentyfikowania różnic i przeszkód w ich wdrażaniu – jak również w opracowywanie działań, narzędzi i programów współpracy w celu likwidacji takich różnic i wspierania Państw Członkowskich w stosowaniu odpowiednich instrumentów. Kolejnym ważnym elementem Strategii na rzecz równości płci 2014-2017 było budowanie i wzmacnianie partnerstw strategicznych z innymi organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi, jak również ze społeczeństwem obywatelskim. Miało ono na celu zapewnienie synergii, wzmocnienie wpływu i zwiększenie skuteczności, zasięgu i widoczności.

17. Roczne raporty na temat wdrażania Strategii, składane przez GEC Komitetowi Ministrów, potwierdziły wiodącą rolę Rady Europy w dziedzinie równości płci i jej rosnący autorytet zarówno na szczeblu europejskim, jak i globalnym. Równość płci pozostaje priorytetowym obszarem kolejnych przewodnictw Komitetu Ministrów. Regularna sprawozdawczość i monitorowanie potwierdziły również, że Państwa Członkowskie aktywnie angażują się w działania związane ze wszystkimi pięcioma celami Strategii Rady Europy na rzecz równości płci oraz że w działaniach na poziomie krajowym korzystały z inicjatyw i narzędzi opracowanych pod kierunkiem GEC. Współpraca z Państwami Członkowskimi ma zasadnicze znaczenie i umożliwiła powiązanie w ramach Strategii standardów Rady Europy z innowacyjnymi inicjatywami i wnioskami wyciąganymi z doświadczeń zdobytych na szczeblu krajowym.

Nowa Strategia Rady Europy na rzecz równości płci 2018-2023

18. Nowa Strategia bazuje na szerokim dorobku prawnym i politycznym Rady Europy w odniesieniu do równości płci, a także na osiągnięciach pierwszej Strategii Rady Europy na rzecz równości płci na lata 2014-2017. Łączy je zarówno z obecnym kontekstem gospodarczym, jak i z możliwością wywierania wpływu politycznego

w ramach Rady Europy, w tym poprzez nadrzędne priorytety organizacji. Nowa Strategia przedstawia cele i priorytety Rady Europy w odniesieniu do równości płci w latach 2018-2023, określając metody pracy i głównych partnerów, jak również środki niezbędne do zwiększenia widoczności rezultatów.

19. Wyzwania stojące przed Państwami Członkowskimi Rady Europy w realizacji Strategii 2014-2017 związane były ze zmianami w szerszym kontekście globalnym i regionalnym, włączając w to sprzeciw wobec praw kobiet, nierówne struktury władzy, utrzymywanie się przemocy ze względu na płeć, zagrożenia dla obrońców praw kobiet, ograniczony udział kobiet w procesach politycznych i decyzyjnych, uprzedzenia i stereotypy związane z płcią, seksizm i dyskryminację kobiet, w tym seksistowską mowę nienawiści online i offline oraz w dyskursie politycznym, dostęp do wysokiej jakości zatrudnienia i zasobów finansowych, brak infrastruktury społecznej i gospodarczej umożliwiającej korzystanie z równych praw przez mężczyzn i kobiety (jak np. dostępne placówki opieki nad dziećmi, odpowiednio płatny urlop rodzicielski, świadczenia dla rodziców itp.). Wreszcie, są to cięcia budżetowe i środki oszczędnościowe stosowane w odniesieniu do władz i organów do spraw równości płci. Wdrażanie przepisów i polityk dotyczących równości płci idzie w parze z zasobami finansowymi i ludzkimi przeznaczonymi na to zadanie. Bardzo istotne jest zatem wzmocnienie mechanizmów instytucjonalnych w zakresie równości płci na szczeblu krajowym i lokalnym oraz dostępność zasobów na wszystkich szczeblach. Zdeterminuje to przyszły postęp w odniesieniu do pełniejszej równości płci w terenie.

20. Konferencja „Daleko jeszcze? Ocena postępów, inspirowanie działań – Strategia Rady Europy na rzecz równości płci 2014-2017”⁶ oceniła realizację Strategii i przedstawiła szereg zaleceń dotyczących przygotowania kolejnej strategii Rady Europy na rzecz równości płci, w tym konieczność uwzględnienia postępu i osiągnięć, a także pojawiających się problemów, takich jak przepływy migrantów i uchodźców.

21. Głównie kobiety, ale także mężczyźni, często padają ofiarami dyskryminacji z kilku powodów wymienionych w art. 14 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i rozwiniętych za pomocą powiązanego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Należy wziąć pod uwagę wszystkie formy dyskryminacji i tożsamości, tak aby polityki równości płci i „polityki ogólne” były

---

⁶ 30 czerwca – 1 lipca 2016 w Tallinie (Estonia)
<http://www.coe.int/en/web/genderequality/tallinn-conference>.

” Wzmocnienie mechanizmów instytucjonalnych na rzecz równości płci zdeterminuje przyszły postęp w odniesieniu do pełniejszej równości płci.

w pełni efektywne w odniesieniu do wszystkich: kobiet i mężczyzn, dziewcząt i chłopców, w całej różnorodności. Nowa Strategia uznaje za ważne wyzwanie zapewnienie, aby wszystkie kobiety, w tym grupy kobiet w niekorzystnej sytuacji (takie jak kobiety romskie, kobiety niepełnosprawne, migrantki i uchodźczynie)⁷ korzystały z polityk równości płci oraz z ochrony gwarantowanej przez odpowiednie instrumenty. W tym celu nowa Strategia zwraca również należytą uwagę na krzyżujące się podstawy dyskryminacji, co odzwierciedla przejście w debacie z koncentracji na dyskryminacji wielokrotnej⁸ w kierunku włączenia wielu tożsamości oraz intersekcyjności⁹. Dyskryminacja intersekcyjna ze względu na m.in. pochodzenie etniczne, wiek, niepełnosprawność, orientację seksualną lub tożsamość płciową w nieproporcjonalny sposób marginalizuje poszczególne grupy kobiet. Intersekcyjność jest zatem kwestią przekrojową w ramach priorytetów nowej Strategii.

22. Dyskryminacja ze względu na płeć ma charakter strukturalny i horyzontalny, przenika wszystkie kultury i wspólnoty na wszystkich poziomach. Nierówności płci również „sumują się” w trakcie życia, tak, że niektóre krzywdy doświadczane w młodszych latach akumulują się w całym cyklu życia i mogą powodować trudności w jego późniejszym okresie. W związku z tym, w celu uchwycenia tej rzeczywistości, konieczne jest podejście do polityki równości płci oparte na cyklu życia.

” Intersekcyjność jest kwestią przekrojową w ramach priorytetów nowej Strategii.

---

⁷ Państwa Członkowskie mogą określić na szczeblu krajowym wszelkie kolejne grupy kobiet w niekorzystnej lub szczególnej sytuacji, wymagające ukierunkowanych polityk i środków.

⁸ „Niektóre grupy kobiet, ze względu na połączenie płci z innymi czynnikami, takimi jak rasa, kolor skóry, język, religia, poglądy polityczne lub inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, związek z mniejszością narodową, status majątkowy, urodzenia lub inny znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji. Oprócz dyskryminacji ze względu na płeć, kobiety te często padają jednocześnie ofiarą jednego lub kilku innych rodzajów dyskryminacji” (ust. 59 Zalecenia Komitetu Ministrów Rady Europy CM/Rec (2007) 17 w sprawie standardów i mechanizmów na rzecz równości płci).

⁹ „Tożsamość złożona podkreśla istnienie intersekcyjnych grup ludzi i znaczenie reagowania na ich określoną sytuację, doświadczenie i tożsamość”. Equinet, listopad 2016.

23. Znaczenie zajęcia się problematyką luk ze względu na płeć utrzymujących się w zatrudnieniu, wynagrodzeniach, ubóstwie, emeryturach oraz problematyką niezrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w obowiązkach domowych i opiekuńczych uznawane jest w nowej Strategii za kluczowy czynnik niezależności ekonomicznej kobiet. Niezależność ekonomiczna kobiet i wzmocnienie ich pozycji stanowią warunki wstępne równości płci oraz sprawiedliwych i zrównoważonych społeczeństw. Wzmocnienie pozycji ekonomicznej zwiększa dostęp kobiet do zasobów i możliwości ekonomicznych, w tym miejsc pracy, usług, własności i umiejętności, a w rezultacie – ich udział w rozwoju i wzroście gospodarczym. Trwałe polityki i zaangażowanie polityczne mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju możliwości ekonomicznych i praw kobiet zgodnie z Europejską Kartą Społeczną.

24. Nowa Strategia zajmuje się również konsekwencjami równości kobiet i mężczyzn w odniesieniu do godności i praw w życiu publicznym, prywatnym i rodzinnym. Aby zapewnić pełne i równe przestrzeganie praw człowieka zarówno w odniesieniu do kobiet, jak i mężczyzn, należy wziąć pod uwagę znaczenie społeczne urlopu macierzyńskiego i ojcowskiego oraz rolę obojga rodziców w wychowaniu dzieci i jako opiekunów zależnych osób dorosłych. Należy promować równy podział nieodpłatnej pracy w gospodarstwie domowym i opieki, w celu pokonania stereotypów związanych z płcią, zapewnienia równowagi między życiem zawodowym i prywatnym kobiet i mężczyzn oraz zbliżenia się do rzeczywistej równości płci.

25. Rola mężczyzn, zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej, ma kluczowe znaczenie dla postępu w kierunku rzeczywistej równości płci. Bardzo ważne jest uczestnictwo i odpowiedzialność mężczyzn i chłopców jako podmiotów zaangażowanych w procesy zmian na rzecz równości płci. Należy przewyżczyć męskie stereotypy związane z płcią, aby uwolnić mężczyzn i chłopców od presji stereotypowych oczekiwań, z jakimi się spotykają. Ponieważ stereotypy związane z płcią są wszechobecne i działają na przestrzeni czasu, konieczne jest podejście oparte na cyklu życia, aby uwzględnić socjalizację mężczyzn i chłopców w szerokim zakresie kontekstów społecznych: w domu, w całym systemie edukacji, w miejscu pracy i szerzej – w gospodarce, w przestrzeni publicznej, w mediach i sieciach społecznościowych, a także w relacjach osobistych. Konieczne jest włączenie mężczyzn zarówno w charakterze aktywnych partnerów w propagowaniu praw człowieka w odniesieniu do kobiet, jak również beneficjentów polityk równości płci.

26. Zdecydowane zaangażowanie w rzeczywistą równość kobiet i mężczyzn na wszystkich szczeblach i we wszystkich obszarach, obok wzmocnienia pozycji kobiet i wyeliminowania seksizmu i stereotypów związanych z płcią, przyniesie korzyści przyszłym pokoleniom i całemu społeczeństwu. Dążenie do faktycznej równości płci wymaga również zmiany ról zarówno kobiet, jak i mężczyzn, w tym równego podziału obowiązków domowych i obowiązków związanych z opieką.

27. Nowa Strategia będzie wdrażana w sposób skoordynowany z innymi strategiami i planami działań Rady Europy, zwłaszcza w dziedzinie praw dziecka, zarządzania Internetem, praw osób z niepełnosprawnościami, włączenia społecznego Romów i Wędrowców oraz ochrony dzieci będących uchodźcami i migrantami w Europie.

28. Do nowej Strategii zostanie dołączona dwuletnia tabela wskazująca bieżące, przyszłe i proponowane działania (zgodnie z cyklem budżetowym Rady Europy), w celu wykazania bezpośredniego powiązania między celami strategicznymi a określonymi działaniami i środkami stosowanymi do ich osiągnięcia.

Rada Europy w kontekście globalnym:

Agenda ONZ 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju

29. Kompleksowy i obszerny zbiór instrumentów i prac Rady Europy stanowi istotny wkład w działania Państw Członkowskich zmierzające do osiągnięcia Celów Zrównoważonego Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych (SDG). Rada Europy przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w odpowiednich instrumentach międzynarodowych, takich jak Konwencja ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW), Pekkańska Platforma Działania oraz Agenda ONZ 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju.

30. Rada Europy posiada trzy przełomowe, unikalne i kompleksowe konwencje w dziedzinie godności człowieka, które są istotne w kontekście SDG:

- ▶ Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Konwencja Stambulska);
- ▶ Konwencja Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi;
- ▶ Konwencja Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych (Konwencja z Lanzarote).

31. Konwencje te mają zasięg globalny. Zostały one sporządzone przy założeniu, że środki mające na celu rozwiązanie problemów globalnych związanych z przemocą ze względu na płeć, handlem ludźmi i wykorzystywaniem seksualnym dzieci nie powinny ograniczać się do określonego obszaru geograficznego. Ich przepisy inspirowały do zmian normatywnych i politycznych we wszystkich regionach świata, a stronami tych konwencji mogą stać się wszystkie państwa. W przypadku stron nie będących państwami zapewniają one kompleksowy plan działania zarówno na szczeblu globalnym, jak i krajowym. Mogą być stosowane jako ramy referencyjne i stanowić platformy współpracy międzynarodowej oraz przeglądu i wymiany doświadczeń, zapewniając unikalne wytyczne w zakresie opracowywania krajowych polityk i ustawodawstwa. Dzięki nim Rada Europy i jej Państwa Członkowskie mogą wspierać i przyczyniać się do realizacji celu 5 („Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić

pozycję kobiet i dziewcząt”) i celu 16 („Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu”).

32. 14 wskaźników uzgodnionych na szczeblu ONZ w celu mierzenia realizacji dziewięciu celów szczegółowych uwzględnionych w celu 5 (równość płci) obejmuje priorytetowe obszary prac Rady Europy na rzecz osiągnięcia równości płci. Strategia Rady Europy na rzecz równości płci 2014-2017 oraz nowa Strategia bezpośrednio uwzględniają wiele celów szczegółowych Celu 5, włączając w to godność człowieka i walkę z nierównością płci; promowanie pełnego uczestnictwa kobiet w społeczeństwie; konieczność zagwarantowania dostępu do sprawiedliwych systemów wymiaru sprawiedliwości dla wszystkich oraz pracy w ramach partnerstw.

33. Cel 16 (pokój, sprawiedliwość i silne instytucje) ma również odniesienia do prac Rady Europy dotyczących równości płci, gdyż odnosi się on do zapewnienia „dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla wszystkich”. Rada Europy odnosi się do tej kwestii poprzez swoje prace na rzecz zagwarantowania równego dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości. Co więcej, Cel 16 obejmuje zadania w zakresie zmniejszenia przemocy fizycznej, psychologicznej i seksualnej oraz liczby zgonów z nimi związanych, a także likwidacji nadużyć, wykorzystywania, handlu i wszelkich form przemocy wobec dziewcząt i chłopców – są to obszary objęte konwencjami Rady Europy i uwzględnione w działaniach i współpracy z 47 Państwami Członkowskimi oraz krajami południowo-śroziemnomorskimi.

34. Założenia związane z równością płci w ramach innych SDG są również istotne dla nowej Strategii, w szczególności SDG 1¹⁰, 3¹¹, 4¹² i 8¹³.

---

¹⁰ Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie.

¹¹ Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt.

¹² Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie.

¹³ Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi.

CEL OGÓLNY I CELE STRATEGICZNE

---

35. Ogólnym celem nowej Strategii jest osiągnięcie efektywnego urzeczywistnienia równości płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet i mężczyzn w Państwach Członkowskich Rady Europy poprzez wspieranie wdrażania istniejących instrumentów i wzmocnianie *acquis* Rady Europy w dziedzinie równości płci, pod kierunkiem Komisji do spraw Równości Płci (GEC). W okresie 2018-2023 nacisk zostanie położony na sześć obszarów strategicznych:

- 1) Zapobieganie i zwalczanie stereotypów związanych z płcią oraz seksizmu.
- 2) Zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec kobiet oraz przemocy domowej.
- 3) Zapewnienie równego dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości.
- 4) Osiągnięcie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych.
- 5) Ochrona praw kobiet i dziewcząt – migrantek, uchodźczyń oraz ubiegających się o azyl.
- 6) Osiągnięcie uwzględnienia perspektywy równości płci we wszystkich politykach oraz działaniach.

36. Powyższe obszary priorytetowe bazują na i dalej rozwijają istniejący dorobek Rady Europy i Państw Członkowskich, wnosząc wartość dodaną do działań podejmowanych przez inne organizacje regionalne i międzynarodowe. Ponadto będą podtrzymywać działalność Rady Europy i Państw Członkowskich w obszarze równości płci w celu osiągnięcia wymiernych rezultatów w okresie objętym nową Strategią.

37. Beneficjentami nowej Strategii są kobiety i mężczyźni, dziewczęta i chłopcy mieszkający w 47 Państwach Członkowskich Rady Europy, a także całe społeczeństwo. Rządy Państw Członkowskich stanowią siłę napędową wdrażania nowej Strategii na szczeblu krajowym i lokalnym, w ścisłej współpracy z instytucjami działającymi na rzecz równości płci, organami do spraw równości i społeczeństwem obywatelskim.

Cel strategiczny 1: Zapobieganie i zwalczanie stereotypów związanych z płcią oraz seksizmu

38. Stereotypy związane z płcią to przyjęte z góry wzorce lub idee społeczne i kulturowe, poprzez które kobietom i mężczyznom zostają przypisane cechy i role określone i ograniczone przez ich płeć. Stereotypy związane z płcią stanowią poważną przeszkodę w osiągnięciu rzeczywistej równości płci i przyczyniają się do dyskryminacji ze względu na płeć. Stereotypy takie mogą ograniczać rozwój naturalnych talentów i zdolności dziewcząt i chłopców, kobiet i mężczyzn, ich preferencji i doświadczeń edukacyjnych i zawodowych, a także szans życiowych generalnie.

39. Stereotypy związane z płcią zarówno wynikają z, jak i są przyczyną głęboko zakorzenionych postaw, wartości, norm i uprzedzeń. Są one wykorzystywane do uzasadnienia i utrzymania historycznych relacji władzy mężczyzn nad kobietami, jak również postaw seksistowskich, które wstrzymują postęp równości płci.

40. Brutalne i poniżające treści online, w tym pornografia, normalizacja przemocy seksualnej, włączając w to gwałt, wzmacniają ideę biernej roli kobiet i przyczyniają się do traktowania kobiet jako podrzędnych członków rodziny i społeczeństwa. Stanowią one pożywkę dla przemocy wobec kobiet, seksistowskiej mowy nienawiści skierowanej do kobiet, zwłaszcza feministek i przyczyniają się do utrzymania i wzmacniania stereotypów związanych z płcią oraz seksizmu.

41. Stereotypy związane z płcią i patriarchyat negatywnie wpływają także na mężczyzn i chłopców. Stereotypy dotyczące mężczyzn i chłopców również wynikają z i stanowią przyczynę głęboko zakorzenionych postaw, wartości, norm i uprzedzeń. Hegemoniczna męskość to czynnik przyczyniający się do utrzymywania i wzmacniania stereotypów związanych z płcią, które z kolei przyczyniają się do seksistowskiej mowy nienawiści i uprzedzeń wobec mężczyzn i chłopców, którzy

odbiegają od dominujących koncepcji męskości. Percepcja społeczna i wizerunek medialny mogą stanowić pożywkę dla stereotypów związanych z płcią. Obejmuje to poglądy na temat tego, jak kobiety i mężczyźni powinni wyglądać, jak powinni się zachowywać, jakie kariery powinni realizować i jakie obowiązki domowe powinni podejmować.

” Zarówno kobiety, jak i mężczyźni są ofiarami stereotypów ograniczających ich pełne możliwości.

42. Nierówności strukturalne i utrzymujące się stereotypy związane z płcią dotyczące kobiety i mężczyzn, dziewczęta i chłopców nadal są obecne w systemie edukacji i opieki nad dziećmi i rozciągają się aż po rynek pracy. Na rynku pracy widoczna jest segregacja pozioma: w niektórych zawodach i obszarach działalności gospodarczej widoczna jest silna obecność mężczyzn (np. nauka i technika, przemysł ciężki, budownictwo, wojsko). Podobnie, w innych obszarach działalności siła robocza to głównie kobiety (np. usługi opiekuńcze, edukacja, praca w sekretariacie lub biurze, pielęgniarstwo lub kadry – często przy niższych wynagrodzeniach); sytuacja ta wydaje się nie ulegać zmianie. Na wybory zawodowe kobiet, często stanowiące przedłużenie ich tradycyjnej roli jako opiekunek, mogą mieć wpływ zachęty oraz pozytywne polityki i instrumenty legislacyjne, takie jak urlop ojcowski, stwarzając tym samym możliwości dla mężczyzn, aby byli (stali się) wzorcami dla innych mężczyzn w odniesieniu do „tradycyjnych” kobiecych zawodów. Na rynku pracy widoczna jest również segregacja pionowa. W ramach tego samego sektora, nawet zdominowanego przez kobiety, zazwyczaj wyższe stanowiska pod względem wynagrodzeń i miejsca w hierarchii zajmowane są przez mężczyzn, natomiast niższe stanowiska w skali hierarchicznej i płacowej w większości obsadzone są przez kobiety (np. edukacja, branża detaliczna). Jest to w dużej mierze uwarunkowane wpływem, jaki na kobiety ma nieproporcjonalnie duży ciężar obowiązków domowych i opiekuńczych oraz uprzedzeniami i stereotypami dotyczącymi edukacji i wyborów zawodowych, dotyczącymi zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

43. Stereotypy związane z płcią utrwalają marginalizację ekonomiczną i społeczną kobiet, które są nieproporcjonalnie obciążane nieodpłatnymi obowiązkami domowymi i opiekuńczymi oraz niskopłatną lub nieformalną pracą. Co więcej, przeciętny wyższy poziom wykształcenia kobiet w Europie nie przekłada się automatycznie na równe wynagrodzenia i emerytury, wysokiej jakości zatrudnienie i równy dostęp do stanowisk kierowniczych. Niektóre grupy kobiet (w szczególności kobiety o niskim poziomie kwalifikacji, samotne matki, migrantki, Romki i kobiety z mniejszości etnicznych, kobiety z niepełnosprawnościami) stają przed szczególnymi wyzwaniami, włączając w to większe trudności z wejściem na rynek pracy i wyższy poziom niepewności oraz związanego z nią ryzyka ubóstwa i wykluczenia

społecznego. Wzmocnienie pozycji ekonomicznej kobiet wymaga środków wspierających równość szans, równe wynagrodzenie za pracę o jednakowej wartości, zniesienia dyskryminującego ustawodawstwa, a także bodźców ekonomicznych zachęcających kobiety do pracy, płatnych urlopów macierzyńskich i ojcowskich, płatnych urlopów rodzicielskich dla kobiet i mężczyzn, dostępu do wysokiej jakości i przystępnych cenowo usług opieki nad dzieckiem oraz innych usług społecznych, jak również zmian w zdominowanej przez mężczyzn kulturze pracy, postawach i praktykach będących pod wpływem stereotypów związanych z płcią.

44. Media i media społecznościowe odgrywają istotną rolę w naszym życiu, zwłaszcza gdy są wykorzystywane do dzielenia się informacjami i poszerzania świadomości na temat szerokiego zakresu zagadnień. Jednakże dowody wskazują również, że media społecznościowe w szczególności sposób podlegają nadużyciom i że kobiety i dziewczęta często mają do czynienia w Internecie z brutalnymi i mającymi podtekst seksualny zagrożeniami. Do konkretnych platform działających jako nośniki seksistowskiej mowy nienawiści zalicza się media społecznościowe lub gry wideo. Wolność wypowiedzi jest często nadużywana jako pretekst do przykrywania niedopuszczalnych i obraźliwych zachowań. Tak jak w przypadku innych form przemocy wobec kobiet, seksistowska mowa nienawiści jest nadal niedostatecznie zgłaszana, ale jej wpływ na kobiety – emocjonalny, psychologiczny i/lub fizyczny może być katastrofalny, zwłaszcza dla młodych dziewcząt i kobiet. Podobnie jest w przypadku seksizmu.

45. Działania Rady Europy w tej dziedzinie będą dążyć do:

- ▶ promowania wdrażania instrumentów i zaleceń Rady Europy ukierunkowanych na wyeliminowanie uprzedzeń, zwyczajów i tradycji opartych na stereotypowych rolach płci; opracowania narzędzi wspierających Państwa Członkowskie we wdrażaniu odpowiednich instrumentów, w tym Konwencji Sтамбульskie;
- ▶ promowania wdrażania zaleceń Konferencji w Helsinkach (2014) w sprawie „Zwalczania stereotypów związanych z płcią w edukacji i poprzez edukację”;
- ▶ promowania wdrażania zaleceń Konferencji w Amsterdamie (2013) w sprawie „Mediów i wizerunku kobiet”;
- ▶ identyfikowania, opracowania i rozpowszechniania dobrych praktyk w celu wyeliminowania stereotypów związanych z płcią wobec dziewcząt i chłopców, kobiet i mężczyzn w systemie edukacji, na rynku pracy, w życiu rodzinnym (w tym równego podziału obowiązków domowych i opiekuńczych między kobietami i mężczyznami), systemach urlopów i wszystkich obszarach, w których kobiety i mężczyźni są niedostatecznie reprezentowani;
- ▶ wspierania gromadzenia danych i badań nad seksizmem, stereotypami związanymi z płcią i dyskryminacją ze względu na płeć;
- ▶ budowania partnerstw z odpowiednimi podmiotami w celu ograniczenia brutalnej i poniżającej pornografii internetowej, ze względu na jej negatywny

wpływ na relacje między płciami oraz szkodliwych praktyk seksualnych i przymusu;

- ▶ przeglądu wdrażania istniejących instrumentów przez Państwa Członkowskie;
- ▶ podjęcia starań na rzecz eliminacji stereotypów związanych z płcią dotyczących jedną lub więcej grup kobiet (takich jak kobiety romskie, kobiety z niepełnosprawnościami, migrantki i uchodźczynie) we współpracy z odpowiednimi sektorami i organizacjami;
- ▶ podjęcia problemu stereotypów związanych z płcią dotyczących mężczyzn i chłopców, poprzez zaangażowanie ich i pracę w określonych sektorach, takich jak edukacja, media i sektor prywatny;
- ▶ dalszego rozwiązywania problemu seksistowskiej mowy nienawiści jako formy seksizmu, analizowania i monitorowania jej wpływu, we współpracy z innymi odpowiednimi sektorami Rady Europy;
- ▶ przygotowania projektu zalecenia w sprawie zapobiegania i zwalczania seksizmu, w tym wytycznych w sprawie zapobiegania i zwalczania tego zjawiska online i offline, obejmujących nowe formy seksizmu dotyczące kobiety i mężczyzn w przestrzeniach prywatnych i publicznych i odnoszących się do problemu seksistowskiego języka (Zalecenie Komitetu Ministrów nr R (90) 4 w sprawie wyeliminowania seksizmu z języka), seksistowskiej mowy nienawiści, seksizmu w mediach i w reklamie;
- ▶ przeglądu wdrażania zalecenia Komitetu Ministrów nr R (96) 51 w sprawie godzenia życia zawodowego i rodzinnego i rozważenia jego aktualizacji;
- ▶ wspierania działań mających na celu promowanie równej niezależności ekonomicznej kobiet i mężczyzn oraz usuwanie przeszkód utrudniających aktywność kobiet na rynku pracy; zachęcania większej liczby mężczyzn do podejmowania obowiązków w zakresie opieki oraz do korzystania z elastycznych form pracy i innych instrumentów przyjaznych rodzinie.

Cel strategiczny 2: Zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec kobiet oraz przemocy domowej

46. Przemoc wobec kobiet i przemoc domowa nadal jest rozpowszechniona we wszystkich Państwach Członkowskich Rady Europy, co ma katastrofalne konsekwencje dla kobiet, społeczeństw i gospodarek. Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Konwencja Stambulska) jest powszechnie uznawana za najbardziej kompleksowy międzynarodowy traktat dotyczący zwalczania tego poważnego naruszenia praw człowieka wobec kobiet. Istotne środki ochrony są również określone w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i powiązanych orzecznictwie, Konwencji Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych (Konwencja z Lanzarote) oraz w Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi.

47. Konwencja Stambulska doprowadziła w wielu Państwach Członkowskich do pozytywnych zmian w ustawodawstwie oraz do opracowania strategii na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Jednakże nadal istnieje szereg istotnych wyzwań związanych z opracowywaniem polityk i działań na rzecz likwidacji

” Konwencja Stambulska doprowadziła w wielu Państwach Członkowskich do pozytywnych zmian w ustawodawstwie oraz do opracowania strategii na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

przemocy wobec kobiet i dziewcząt, w tym ograniczone zasoby na zapewnienie specjalistycznych i dedykowanych usług wsparcia dla wszystkich kobiet będących ofiarami przemocy¹⁴. Ponadto, potrzeby będących w szczególnie trudnej sytuacji i marginalizowanych grup kobiet, takich jak migrantki, uchodźczynie i kobiety ubiegające się o azyl, kobiety zażywające narkotyki, kobiety o różnych orientacjach seksualnych i tożsamościach płciowych, kobiety romskie¹⁵, wymagają ukierunkowanych polityk i działań mających na celu wyeliminowanie przemocy, z którą mają do czynienia.

” Nadal utrzymują się istotne wyzwania związane z właściwym odniesieniem się do tego rodzaju przemocy.

48. Przemoc ma często katastrofalne krótko- i długoterminowe konsekwencje dla zdrowia psychicznego i fizycznego, czasami utrzymujące się przez pokolenia. Konwencja Stambulska definiuje „przemoc domową” jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej, które występują w rodzinie lub w gospodarstwie domowym, lub między byłymi lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca dzieli lub dzielił z ofiarą to samo miejsce zamieszkania. Przemoc domowa dotyka kobiety w nieproporcjonalnie dużym stopniu, ale dotyka również inne ofiary. Dlatego Konwencja Stambulska zachęca strony do stosowania zawartych w niej przepisów względem wszystkich ofiar przemocy domowej, w tym kobiet i dziewcząt, mężczyzn i chłopców oraz osób starszych.

49. Przemoc względem dziewcząt i chłopców stanowi naruszenie ich praw, zagrażające ich rozwojowi społecznemu i wpływające na korzystanie z innych praw. Powstrzymanie przemocy względem dzieci stanowi zatem imperatyw prawny, etyczny i ekonomiczny. Należy uznać i odnieść się do związanego z nią charakteru zagrożenia i podatności na zagrożenia dzieci narażonych na przemoc¹⁶.

50. Konwencja Stambulska zdecydowanie potępia przemoc i molestowanie seksualne kobiet w przestrzeni publicznej. Przemoc w tłumie stanowi kolejny wymiar przemocy wobec kobiet i jest szeroko rozpowszechnionym problemem. Poczucie strachu i braku bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, jak również w transporcie publicznym, ma poważny wpływ na codzienne życie kobiet. Często kobiety nie mają

---

¹⁴ Zob. „Badanie analityczne wyników czwartej rundy monitorowania realizacji zalecenia Rec (2002) 5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą w Państwach Członkowskich Rady Europy” (marzec 2014).

¹⁵ Państwa Członkowskie mogą określić na szczeblu krajowym wszelkie kolejne grupy kobiet w niekorzystnej lub szczególnej sytuacji, wymagające ukierunkowanych polityk i środków.

¹⁶ Strategia Rady Europy na rzecz praw dziecka (2016-2021).

odwagi, by złożyć skargę, z obawy przed zbagatelizowaniem zjawiska. Milcząca przyzwolenie na przemoc seksualną i molestowanie kobiet w przestrzeni publicznej ogranicza wolność kobiet i przyczynia się do utrwalania bezkarności napastników. Dlatego należy zgłaszać ataki na kobiety w przestrzeni publicznej i apelować o kompleksową reakcję.

51. Działania Rady Europy w tej dziedzinie będą dążyć do:

- ▶ wspierania Państw Członkowskich we wdrażaniu odpowiednich instrumentów międzynarodowych, w tym Konwencji ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW), z uwzględnieniem Zalecenia Ogólnego nr 35 w sprawie przemocy wobec kobiet ze względu na płeć, aktualizującego Zalecenie Ogólne nr 19, a także SDG 5 i 16;
- ▶ wspierania Państw Członkowskich, które wnioskuje o to, w przygotowaniu do podpisania, ratyfikacji i wdrożenia Konwencji Stambulskiej, Konwencji w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi oraz Konwencji z Lanzarote, w tym poprzez zapewnienie ekspertyzy technicznej i prawnej;
- ▶ opracowania narzędzi służących promowaniu wiedzy na temat Konwencji Stambulskiej, Konwencji w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi oraz Konwencji z Lanzarote wśród podmiotów niepaństwowych, w celu zachęcenia ich do udziału w ich wdrażaniu, z podkreśleniem związku między przemocą wobec kobiet a historycznie nierównymi stosunkami władzy między kobietami i mężczyznami w społeczeństwie;
- ▶ podejmowania działań, zgodnie z Konwencją Stambulską, w celu:
  - likwidacji przemocy seksualnej i molestowania kobiet w przestrzeni publicznej;
  - wspierania Państw Członkowskich w podejmowaniu środków, które odnoszą się do wszystkich form przemocy;
  - uwzględnienia zdolności ofiar przemocy domowej do poszukiwania schronienia i zakwaterowania jako środka ochrony;
  - wspierania rozwoju gromadzenia danych na temat przemocy wobec kobiet i przemocy domowej;
  - wspierania tworzenia i rozwoju organów koordynujących na szczeblu krajowym oraz promowania i wspierania opracowania krajowych strategii zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej;
  - eliminowania przemocy wobec starszych kobiet i mężczyzn;
  - opracowania narzędzi, które odnoszą się do potrzeby zapobiegania i zwalczania przemocy domowej wobec mężczyzn i chłopców;
  - uwzględnienia roli mężczyzn jako sprawców przemocy ze względu na płeć oraz opracowania narzędzi informacyjnych na temat roli mężczyzn w zapobieganiu przemocy wobec kobiet i dziewcząt;

- ▶ gromadzenia informacji i budowania wiedzy na temat określonych form przemocy, z jakimi borykają się niektóre grupy kobiet w niekorzystnej sytuacji (takie jak starsze kobiety, kobiety o różnorodnych orientacjach seksualnych i tożsamościach płciowych, kobiety marginalizowane, migrantki, kobiety z niepełnosprawnościami, młode kobiety i dziewczęta, kobiety bezdomne, narkomanki lub ofiary handlu ludźmi) poprzez współpracę i wymianę informacji z odpowiednimi organami i podmiotami Rady Europy;
- ▶ opracowywania działań w celu zapobiegania i zwalczania dodatkowych form przemocy wobec kobiet, takich jak przemoc polityczna i przemoc społeczna;
- ▶ promowania Konwencji Stambulskiej, Konwencji w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi i Konwencji z Lanzarote poza kontynentem europejskim, udostępniając wiedzę fachową i dzieląc się dobrymi praktykami w kontekście współpracy z państwami nie będącymi członkami Rady Europy oraz innymi organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi.

Cel strategiczny 3: Zapewnienie równego dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości

52. Dostęp do wymiaru sprawiedliwości stanowi prawo człowieka i jest integralnym elementem promowania praworządności i właściwie funkcjonującej demokracji. Poszanowanie i ochrona praw człowieka mogą być zagwarantowane wyłącznie dzięki dostępności skutecznych środków zaradczych (włączając w to prawo do rzetelnego procesu sądowego), odpowiedniego zadośćuczynienia i/lub odszkodowania. Chociaż dostęp do wymiaru sprawiedliwości może być trudny dla każdego, to jest jeszcze trudniejszy dla kobiet, ze względu na brak równości płci w społeczeństwie i w systemie sądownictwa. Utrzymujące się nierówności ekonomiczne i społeczne między kobietami i mężczyznami, uprzedzenia i stereotypy związane z płcią powodują nierówny dostęp kobiet i mężczyzn do wymiaru sprawiedliwości. Dowody wskazują również na istnienie szklanego sufitu w sądownictwie¹⁷.

**” Poszanowanie i ochrona praw człowieka
mogą być zagwarantowane wyłącznie dzięki
dostępności skutecznych środków zaradczych.**

53. Równy dostęp do wymiaru sprawiedliwości oznacza prawo do skutecznego środka zaradczego, prawo do rzetelnego procesu sądowego, prawo do równego dostępu do sądów oraz prawo do pomocy prawnej i przedstawicielstwa prawnego.

---

¹⁷ Rada Europy, Komisja Europejska na rzecz Skuteczności Wymiaru Sprawiedliwości, „Europejskie systemy sądownicze - skuteczność i jakość wymiaru sprawiedliwości”. Badania CEPEJ nr 23, wyd. 2016 (dane z 2014).

Istnieje wiele przeszkód, które uniemożliwiają kobietom uzyskanie równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości: tabu, uprzedzenia, stereotypy związane z płcią, zwyczaje, ubóstwo, brak informacji, luki w ustawodawstwie i jego wdrażaniu, a czasami nawet same przepisy prawa. Sprawdza się to zwłaszcza w przypadku niektórych grup kobiet, w szczególności ofiar przemocy ze względu na płeć, migrantek, uchodźczyń i kobiet ubiegających się o azyl, kobiet z mniejszości etnicznych, kobiet romskich, kobiet z niepełnosprawnościami i starszych kobiet.

” Równy dostęp do wymiaru sprawiedliwości ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia rzeczywistej równości kobiet i mężczyzn.

54. Bariery kulturowe, strach i wstyd również mają wpływ na dostęp kobiet do wymiaru sprawiedliwości, podobnie jak postawy dyskryminacyjne i stereotypowe role kobiet jako opiekunek i mężczyzn jako żywicieli, które nadal utrzymują się w prawie cywilnym i rodzinnym w wielu jurysdykcjach. Bariery te mogą utrzymywać się w trakcie dochodzeń i procesów, zwłaszcza w sprawach dotyczących przemocy ze względu na płeć i mogą prowadzić do wysokiego poziomu wyczerpania, a nawet do niezgłaszania zdarzeń. Ich wpływ jest jeszcze bardziej znaczący w przypadku kobiet narażonych na wielokrotne i interseksjonalne formy dyskryminacji.

55. Wszystkie te bariery traktowane łącznie są elementami „układanki wymiaru sprawiedliwości” wykluczającymi kobiety. Likwidacja tych nierówności stanowi pilną kwestię, ponieważ równy dostęp do wymiaru sprawiedliwości ma fundamentalne znaczenie dla zapewnienia rzeczywistej równości kobiet i mężczyzn.

56. Działania Rady Europy w tej dziedzinie będą dążyć do:

- ▶ wspierania Państw Członkowskich we wdrażaniu instrumentów Rady Europy i innych odpowiednich instrumentów, w tym w SDG 16, przy uwzględnieniu Zalecenia Ogólnego CEDAW nr 33 w sprawie dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości (2015);
- ▶ promowania i wspierania wdrażania zaleceń Konferencji Berneńskiej (2016) „W kierunku zagwarantowania równego dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości”;
- ▶ identyfikowania, opracowywania i rozpowszechniania dobrych praktyk z Państw Członkowskich w celu zredukowania przeszkód i ułatwienia dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości;
- ▶ zachęcania do badań i gromadzenia ujednoliconych danych w celu usunięcia różnic i braku danych z podziałem na płeć w zakresie dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości, włączając w to udział kobiet w sądownictwie;
- ▶ kontynuacji likwidowania szkodliwego wpływu stereotypów związanych z płcią na podejmowanie decyzji sądowych, zgodnie z Planem Działania Rady Europy w sprawie Niezależności i Bezstronności Wymiaru Sprawiedliwości na lata

2016-2021 (Działanie 2.4) – poprzez badania, monitorowanie, szkolenia, edukację, budowanie potencjału i promowanie dobrych praktyk na szczeblu krajowym, zgodnie z instrumentami Rady Europy i prawa międzynarodowego oraz we współpracy z innymi organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi;

- ▶ opracowania i rozpowszechniania narzędzi i materiałów szkoleniowych dotyczących kwestii równości płci oraz praw człowieka w odniesieniu do kobiet, w kontekście międzynarodowych konwencji i ram prawnych, w tym CEDAW i Konwencji Stambulskiej, dostosowanych do potrzeb pracowników wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania;
- ▶ monitorowania i śledzenia decyzji sądowych w celu zwiększania świadomości i zapewnienia lepszego zrozumienia wśród prawników kwestii związanych z dostępem kobiet do wymiaru sprawiedliwości, włączając w to stereotypy sądowe i ochronę przed przemocą ze względu na płeć oraz dyskryminacją;
- ▶ promowania prac i wzmocnienia krajowych organów do spraw równości w zwalczaniu dyskryminacji ze względu na płeć oraz promowaniu równości płci, w tym poprzez postępowania sądowe;
- ▶ identyfikowania i rozpowszechniania istniejących narzędzi wsparcia ofiar oraz dobrych praktyk mających na celu wzmocnienie pozycji kobiet w procesie uzyskiwania dostępu do wymiaru sprawiedliwości;
- ▶ opracowywania narzędzi informacyjnych na temat głównych instrumentów Rady Europy w celu promowania dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości, z uwzględnieniem potrzeb kobiet w szczególnie niekorzystnej sytuacji, takich jak ofiary przemocy, migrantki, uchodźczynie i kobiety ubiegające się o azyl, kobiety będące celami seksistowskiej mowy nienawiści i kobiety romskie.

Cel strategiczny 4: Osiągnięcie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych

57. Zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych ma zasadnicze znaczenie dla właściwie funkcjonującej demokracji. Pomimo przyjęcia nowych ustaw i polityk w wielu Państwach Członkowskich, a także przykładów dobrych praktyk i środków wsparcia w niektórych Państwach Członkowskich, niedostateczna reprezentacja kobiet w życiu publicznym i politycznym pozostaje kwestią krytyczną, podważającą pełne funkcjonowanie instytucji i procesów demokratycznych. Działania polityczne i podejmowanie decyzji publicznych pozostają sferami zdominowanymi przez mężczyzn. Mężczyźni wyznaczają priorytety polityczne, a kultura polityczna w dalszym ciągu jest zorganizowana wokół męskich zachowań i doświadczenia życiowego.

58. Szereg przeszkód utrudnia kobietom wejście i zapewnienie trwałości ich uczestnictwa w obszarze podejmowania decyzji politycznych i publicznych. Należą do nich systemy wyborcze, funkcjonowanie partii politycznych, stereotypy związane z płcią, role i wartości przekazywane przez niektóre modele rodziny, a także społeczny i prywatny podział prac, który pozostawia niewiele miejsca na uczestnictwo kobiet w sferze publicznej. W większości Państw Członkowskich pełny i równy udział kobiet w życiu politycznym i publicznym, w organach ustawodawczych, wykonawczych, sądowniczych, dyplomatycznych i administracyjnych na szczeblu lokalnym, regionalnym i

” Niedostateczna reprezentacja kobiet w życiu publicznym i politycznym osłabia funkcjonowanie instytucji i procesów demokratycznych.

krajowym nadal znajduje się poniżej uzgodnionych standardów Rady Europy i zobowiązań rządów na rzecz „Planety 50-50 do 2030”¹⁸.

59. Wielorakie i interseksjonalne formy dyskryminacji, kultura i stereotypy mogą powstrzymać kobiety od pełnego i równego dostępu do wszystkich szczebli procesów zarządzania i podejmowania decyzji, w tym w zarządach. Brak równowagi płci w podejmowaniu decyzji gospodarczych zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, stanowi przeszkodę dla wzmocnienia pozycji kobiet oraz barierę dla wzrostu gospodarczego i zrównoważonego rozwoju.

60. Kobiety powinny posiadać taką samą władzę i wpływ na formułowanie programów politycznych i priorytetów. Aby osiągnąć pełny udział kobiet w życiu publicznym, prywatnym i politycznym, konieczne są fundamentalne zmiany, polityki, środki i ukierunkowane działania, których celem będzie usunięcie przeszkód społecznych i strukturalnych.

” Pełne uczestnictwo kobiet w życiu publicznym, prywatnym i politycznym wymaga fundamentalnych zmian.

61. Działania Rady Europy w tej dziedzinie będą dążyć do:

- ▶ wspierania Państw Członkowskich w osiągnięciu zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych, w tym poprzez wdrażanie strategii i polityk równości płci;
- ▶ przeglądu efektywności Zalecenia Rec(2003)3 Komitetu Ministrów w sprawie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych;
- ▶ kontynuacji regularnego monitorowania wdrażania przez Państwa Członkowskie Zalecenia Rec(2003)3 Komitetu Ministrów w sprawie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych oraz zapewnienia widoczności i rozpowszechniania danych i dobrych praktyk w Państwach Członkowskich;
- ▶ zachęcania do i wspierania działań mających na celu ułatwienie uczestnictwa kobiet w wyborach na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, a także działań mających na celu wzmocnienie pozycji zarówno kobiet kandydujących, jak i wybranych na urząd – w tym kobiet z grup marginalizowanych – w współpracy z odpowiednimi organami Rady Europy;

---

¹⁸ „Planeta 50-50 do 2030: krok na przód na rzecz równości płci” została zapoczątkowana przez Organizację Narodów Zjednoczonych z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet 2015. Przedstawia ona deklaracje działań krajowych zmierzających do osiągnięcia równości płci do 2030. Zob. <http://www.unwomen.org/en/get-involved/step-it-up>.

- ▶ identyfikowania i wspierania środków i dobrych praktyk promujących równość płci w odniesieniu do: systemów wyborczych, szkolenia decydentów (zarówno w instytucjach publicznych, jak i w partiach politycznych), funkcjonowania organów decyzyjnych uwzględniających kwestie płci, ustalania progów parytetowych, przyjęcia skutecznych ustaw kwotowych oraz dobrowolnych kwot partyjnych oraz regulacji w odniesieniu do partii politycznych, w tym ich finansowania publicznego, we współpracy z odpowiednimi organami Rady Europy oraz z myślą o osiągnięciu równowagi płci w podejmowaniu decyzji, zwalczaniu stereotypów związanych z płcią, a także o efektywniejszym uwzględnianiu kwestii dotyczących płci w środowiskach decyzyjnych;
- ▶ osiągnięcia zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn we wszystkich organach, instytucjach i procesach decyzyjnych Rady Europy.

Cel strategiczny 5: Ochrona praw kobiet i dziewcząt – migrantek, uchodźczyń i ubiegających się o azyl

62. Rosnąca liczba migrantek, uchodźczyń i kobiet ubiegających się o azyl oraz niepewna sytuacja, w jakiej się znajdują, budzi obawy dotyczące ich bezpieczeństwa osobistego, fizycznego i seksualnego – zwłaszcza, gdy podróżują samotnie, są w ciąży, z małymi dziećmi lub podlegają dyskryminacji interseksyjnej. Wiele kobiet i dziewcząt - migrantek, uchodźczyń i ubiegających się o azyl było narażonych na różne formy przemocy ze względu na płeć, zarówno w kraju pochodzenia, jak i podczas podróży do Europy lub po przybyciu do niej. Należy odpowiednio uwzględnić ich potrzeby i sytuację, a także przyjąć środki uwzględniające kwestie płci, w celu zapobiegania dyskryminacji, przemocy, molestowaniu, handlowi ludźmi oraz innym formom wyzysku i nadużyć – w tym podczas kryzysów i klęsk żywiołowych. Ponadto należy przyjąć środki w celu zapewnienia, żeby migrantki, uchodźczynie i kobiety ubiegające się o azyl miały, w stosownych przypadkach, dostęp do należnych im praw człowieka i praw społecznych w odniesieniu do wolności osobistej, zatrudnienia, mieszkania, zdrowia, edukacji, ochrony i pomocy społecznej, a także dostęp do informacji o swoich prawach oraz dostępnych usługach.

63. Ofiary handlu ludźmi i przemocy ze względu na płeć wśród migrantek, uchodźczyń i kobiet ubiegających się o azyl należy niezwłocznie zidentyfikować jako takie i zapewnić im odpowiednią i uwzględniającą kwestie płci ochronę, traktowanie i opiekę. W tym kontekście szczególną opiekę należy zapewnić dziewczętom i chłopcom.

64. Instrumenty Rady Europy i inne instrumenty międzynarodowe powinny pełnić rolę modelu dla wszystkich działań i środków podejmowanych przez Państwa Członkowskie w celu ochrony praw człowieka migrantek, uchodźczyń i kobiet ubiegających się o azyl.

” Należy odpowiednio uwzględnić potrzeby i sytuację kobiet i dziewcząt – migrantek, uchodźczyń i ubiegających się o azyl.

W szczególności Konwencja Stambulska, Konwencja w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, Konwencja z Lanzarote oraz Międzynarodowa Konwencja dotycząca statusu uchodźców z 1951, jak również odpowiednie uchwały i raporty Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy w sprawie ochrony kobiet i dziewcząt uchodźczyń przed przemocą ze względu na płeć oraz migracji z punktu widzenia równości płci, powinny znajdować się w centrum działań na rzecz ochrony i promowania praw kobiet, dziewcząt i chłopców będących migrantami, uchodźcami i ubiegających się o azyl, włącznie z zapewnieniem, żeby kultura, zwyczaj, tradycja lub tak zwany „honor” nie były uważane za usprawiedliwienie jakichkolwiek aktów przemocy, negatywnej kontroli społecznej lub jakiegokolwiek naruszenia praw człowieka, jak przewidziano w powyższych Konwencjach.

65. Bardzo istotne jest włączenie problematyki równości płci do wszystkich środków integracyjnych, tak aby zarówno kobiety, jak i mężczyźni będący migrantami mieli świadomość potrzeby respektowania i przestrzegania prawa i polityki w zakresie równości płci, nawet jeśli nie odpowiadają one sytuacji w krajach ich pochodzenia. Będzie to sprzyjać integracji europejskich społeczeństw i rynków pracy i przyniesie korzyści wszystkim kobietom i mężczyznom, dziewczętom i chłopcom. Powinno to stanowić część ogólnych wysiłków zmierzających do uczynienia równości płci normą przyjętą przez kobiety i mężczyzn w każdym społeczeństwie.

66. Działania Rady Europy w tej dziedzinie będą dążyć do:

- ▶ wspierania Państw Członkowskich we wdrażaniu instrumentów Rady Europy i innych odpowiednich instrumentów, w tym Planu Działania Organizacji w zakresie ochrony dzieci-migrantów i uchodźców w Europie, z uwzględnieniem Zalecenia Ogólnego nr 32 CEDAW w sprawie związanych z płcią aspektów statusu uchodźcy, azylu, obywatelstwa i bezpieczeństwa kobiet, a także SDG;
- ▶ wspierania systematycznego włączania wymiaru równości płci do polityk i środków dotyczących migracji, azylu i integracji, w celu zabezpieczenia praw człowieka i podstawowych wolności migrantów, uchodźców i ubiegających się o azyl – kobiet i dziewcząt, mężczyzn i chłopców, bez względu na tradycyjne postawy lub związane z kulturą;
- ▶ wspierania wdrażania istniejących standardów mających na celu zapobieganie sytuacjom, w których kobiety i dzieci będące migrantami, uchodźcami i ubiegające się o azyl padają ofiarami przemocy ze względu na płeć, wykorzystywania seksualnego, handlu ludźmi, wyzysku i negatywnej kontroli społecznej, w tym poprzez adresowanie zagrożeń za pomocą odpowiednich mechanizmów identyfikacji, zgłaszania i przekazywania na szczeblu krajowym.

Należy uznać szczególną podatność na zagrożenia kobiet towarzyszących małoletnim, aby zagwarantować, żeby te kobiety i dzieci miały zapewnioną odpowiednią opiekę i wsparcie;

- ▶ opracowania narzędzi wspierających właściwe traktowanie kobiet i dzieci będących migrantami, uchodźcami i ubiegających się o azyl, które padły ofiarami przemocy, z uwzględnieniem instrumentów zawartych w Konwencji Stambulskiej, Konwencji w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi i Konwencji z Lanzarote;
- ▶ zachęcania do wzmocnienia pozycji ekonomicznej i poszanowania praw społecznych kobiet i dziewcząt – migrantek, uchodźczyń i ubiegających się o azyl, zwłaszcza w odniesieniu do zatrudnienia, zdrowia, mieszkania i edukacji oraz zajęcia się problemem dyskryminacji wielokrotnej, na którą mogą być narażone;
- ▶ aktualizacji Zalecenia nr R (79) 10 Komitetu Ministrów dla Państw Członkowskich w odniesieniu do migrantek i regularnego przeglądu jego wdrażania;
- ▶ wspierania Państw Członkowskich w przygotowywaniu i rozpowszechnianiu informacji w różnych językach (takich jak informacje faktograficzne) na temat głównych instrumentów Rady Europy mających na celu ochronę praw kobiet i mężczyzn będących migrantami, uchodźcami oraz ubiegających się o azyl, w tym informacji o strukturach wsparcia, usługach, organizacjach pozarządowych i pomocy prawnej, dostępnych w ich kraju zamieszkania. Specjalne informacje powinny być przygotowane dla kobiet będących ofiarami przemocy;
- ▶ zachęcania niezależnych mechanizmów monitoringowych Rady Europy do uwzględniania w ich pracach, w stosownych przypadkach, specyficznych dla płci potrzeb migrantów, uchodźców i osób ubiegających się o azyl, w tym dziewcząt i chłopców, oraz do formułowania zaleceń w tym zakresie;
- ▶ promowania działań skierowanych do mężczyzn i chłopców w celu zmiany stereotypowych norm i praktyk, aby osiągnąć postęp w obszarze równości płci, przynoszący korzyści zarówno kobietom, jak i mężczyznom.

Cel strategiczny 6: Osiągnięcie uwzględnienia perspektywy równości płci we wszystkich politykach oraz działaniach

67. Instrumenty Rady Europy dotyczące systemowego uwzględniania perspektywy równości płci (*gender mainstreaming*), w tym definicja referencyjna tego pojęcia, stały się fundamentem ważnych prac w tym zakresie w Europie i poza nią. Komitet Ministrów przyjął szereg zaleceń dotyczących uwzględniania perspektywy płci w głównym nurcie polityk w różnych dziedzinach: edukacji, mediów, sportu i w sektorze audiowizualnym¹⁹. Przyjmując podejście uwzględniające perspektywę równości płci we wszystkich strategiach i środkach wraz z określonymi politykami awansu kobiet, Rada Europy zagwarantuje, że nowe inicjatywy i standardy uwzględnią kwestie płci, powodując że polityka będzie w większym stopniu oparta na faktach, alokacja zasobów i zarządzanie lepsze, co w efekcie przyczyni się do urzeczywistnienia równości płci.

68. Wiele Państw Członkowskich również aktywnie wspiera uwzględnianie perspektywy równości płci w swoich krajowych politykach i środkach, poprzez plany działania i struktury instytucjonalne koordynujące wysiłki na rzecz uwzględniania perspektywy równości płci, polityki budżetowania z uwzględnieniem kwestii płci oraz odpowiednie szkolenia dla urzędników

” Uwzględnianie perspektywy równości płci we wszystkich politykach prowadzi do kształtowania polityki w większym stopniu opartej na faktach, lepszej alokacji zasobów i lepszego zarządzania.

¹⁹ Zalecenie nr R(98)14 w sprawie uwzględniania perspektywy równości płci w głównym nurcie polityki; Zalecenie CM/Rec(2007)13 w sprawie uwzględniania perspektywy równości płci w edukacji; Zalecenie CM/Rec(2008)1 w sprawie włączenia perspektywy różnic między płciami do polityki zdrowotnej; Zalecenie CM/Rec(2013)1 w sprawie równości płci i mediów; Zalecenie CM/Rec(2015)2 w sprawie uwzględniania perspektywy płci w sporcie; oraz Zalecenie CM/Rec(2017)9 w sprawie równości płci w sektorze audiowizualnym.

rządowych. Ewaluacja realizacji działań uwzględniających perspektywę równości płci powinna odbywać się regularnie na szczeblu krajowym, aby ocenić wyzwania wciąż istniejące w tym obszarze. W miarę możliwości należy zapewnić współpracę z biurami krajowymi Rady Europy, odgrywającymi istotną rolę w dostarczaniu analizy uwzględniającej kwestie płci i włączaniu perspektywy równości płci do opracowywanych programów współpracy, projektów i działań.

69. W latach 2014-2017 wzmocniono współpracę i synergie w różnych instytucjach, komitetach sterujących, mechanizmach monitorujących i porozumieniach częściowych Rady Europy, w celu wprowadzenia perspektywy równości płci do wielu polityk na wszystkich szczeblach Organizacji. W ramach komitetów sterujących, innych organów instytucjonalnych oraz mechanizmów monitorujących wyznaczono ponad 50 Sprawozdawców do spraw Równości Płci (GER). Są oni liderami działań zmierzających do włączenia wymiaru równości płci do prac odpowiednich instytucji i gremiów.

70. Rada Europy będzie nadal dążyć do osiągnięcia systemowego włączenia perspektywy równości płci do wszystkich obszarów swojej polityki obejmujących:

- ▶ opracowywanie, wdrażanie i ewaluację działań w zakresie współpracy, w oparciu o właściwe dla danego kraju i tematyczne plany działania oraz inne dokumenty dotyczące współpracy, przy uwzględnieniu zaleceń odnośnie do oceny włączenia perspektywy równości płci w ramach współpracy, wydanych przez Dyрекcję Nadzoru Wewnętrzznego;
- ▶ procesy polityczne, programowania i budżetowe oraz funkcjonowanie różnych organów i instytucji, zwłaszcza poprzez mobilizację i wkład ze strony:
  - Komitetu Ministrów, Zgromadzenia Parlamentarnego, Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Komisarza Praw Człowieka i Konferencji Międzynarodowych Organizacji Pozarządowych;
  - komitetów sterujących i innych organów międzyrządowych;
  - mechanizmów monitorujących;
  - porozumień częściowych

poprzez:

- ▶ wspieranie analiz politycznych, które bazują na konkretnej sytuacji różnych grup kobiet i mężczyzn, dziewcząt i chłopców oraz ich związanych z płcią potrzebach, a także na szacowanym wpływie, jaki wywierają na nich nowe polityki i środki, przy jednoczesnym uwzględnieniu

” Rada Europy będzie nadal dążyć do włączenia perspektywy równości płci do wszystkich obszarów swojej polityki.

ustaleń dokonanych w trakcie kształtowania polityki;

- ▶ zapewnienie ukierunkowanych szkoleń w zakresie równości płci i uwzględniania perspektywy równości płci w politykach oraz tworzenie związanych z tą problematyką materiałów i narzędzi, w szczególności zapewnienie pracownikom Rady Europy wytycznych i narzędzi na temat sposobu uwzględniania równości płci w ich pracach, w tym w trakcie opracowania, wdrażania i oceny działań w zakresie współpracy;
- ▶ zachęcanie różnych sektorów Rady Europy do uwzględniania konieczności dostarczenia danych z podziałem na płeć podczas tworzenia standardów, monitorowania i w ramach współpracy;
- ▶ dołożenie należytej staranności w zakresie zaangażowania, w stosownych przypadkach, wszystkich odpowiednich podmiotów, w tym ekspertów w dziedzinie równości płci i społeczeństwa obywatelskiego;
- ▶ opracowywanie i przegląd informacji na temat krajowych mechanizmów na rzecz równości płci oraz innych ram instytucjonalnych na rzecz uwzględniania perspektywy równości płci;
- ▶ identyfikowanie i rozpowszechnianie dobrych praktyk z Państw Członkowskich, Rady Europy i innych organizacji regionalnych lub międzynarodowych, dotyczących uwzględniania perspektywy równości płci, w tym budżetowania z uwzględnieniem kwestii płci.

71. Kontynuowane będą szkolenia i wsparcie dla GER i współpracujących z nimi pracowników Sekretariatu, jak również tworzenie narzędzi wspierających politykę, opracowywanie wskaźników oceny postępów, zapewnianie fachowej wiedzy, ułatwianie tworzenia sieci i wymiany informacji i dobrych praktyk, zarówno w ramach Organizacji, jak i z odpowiednimi partnerami krajowymi i międzynarodowymi.

72. Rada Europy będzie również w dalszym ciągu aktywnie promować silne i skuteczne mechanizmy na rzecz równości płci oraz uwzględnianie perspektywy równości płci w Państwach Członkowskich, poprzez wspieranie istniejących standardów oraz gromadzenie informacji i upowszechnianie dobrych praktyk z Państw Członkowskich.

73. Rada Europy będzie kontynuowała prace w zakresie uwzględniania perspektywy równości płci w swoich politykach kadrowych, włączając w to narzędzia i wskaźniki służące do pomiaru i oceny postępu w tym zakresie.

OTOCZENIE INSTYTUCJONALNE, ZASOBY I METODY PRACY

---

74. Międzysektorowy charakter programu na rzecz równości płci zakłada, że wszystkie instytucje Rady Europy (Zgromadzenie Parlamentarne, Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych, Europejski Trybunał Praw Człowieka), organy decyzyjne, doradcze i monitorujące, jak również polityki w zakresie zasobów ludzkich powinny wspierać i aktywnie przyczynić się do osiągnięcia celu ogólnego i celów strategicznych nowej Strategii na rzecz równości płci. Zachęca się je do podejmowania inicjatyw w ramach ich odpowiednich mandatów i zasobów. W celu pobudzenia i ułatwienia tego procesu następujące komponenty uzupełniają skład instytucjonalny Rady Europy na rzecz równości płci:

75. **Komisja do spraw Równości Płci (GEC)** to Komitet Sterujący Rady Europy złożony z przedstawicieli 47 Państw Członkowskich. Misją GEC jest kierowanie Międzysektorowym Programem na rzecz Równości Płci, doradztwo i angażowanie jego różnych komponentów, jak również utrzymywanie kontaktów z odpowiednimi organami międzyrządowymi, zapewnianie wiedzy fachowej oraz forum wymiany informacji na temat dobrych praktyk i problemów budzących obawy.

76. **Sprawozdawcy do spraw Równości Płci (GER)** wyznaczeni w ramach organów międzyrządowych i innych struktur Rady Europy (zob. wyżej) działają w celu określenia sposobów włączenia perspektywy równości płci do funkcjonowania, polityk, programów i działań swoich odpowiednich organów lub struktur. We współpracy z GEC identyfikują oni możliwości opracowania nowych środków i działań na rzecz promowania równości płci.

77. **Zespół do spraw uwzględniania perspektywy równości płci (GMT)** to grupa pracowników Rady Europy w różnych sektorach i organach organizacji. Jego zadaniem jest dzielenie się informacjami i wiedzą fachową, zapewnienie widoczności rezultatów, określanie możliwości wspólnych działań i przedstawianie propozycji w celu ułatwienia realizacji Międzysektorowego Programu na rzecz Równości Płci, w tym nowej Strategii. Komórka ds. Równości Płci zwołuje i przewodniczy posiedzeniom GMT.

78. W celu oceny postępów w realizacji Strategii, GEC regularnie dokonuje przeglądu osiągniętych wyników i przygotowuje **raport roczny** z jej wdrażania, składany Komitetowi Ministrów. W celu oceny wpływu Strategii przeprowadzony zostanie raport końcowy.

PARTNERSTWA

---

79. Rada Europy przywiązuje dużą wagę do utrzymywania partnerstw strategicznych z innymi organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi oraz ze społeczeństwem obywatelskim, działającymi na rzecz promowania równości płci i praw kobiet. Wszyscy główni międzynarodowi partnerzy Rady Europy (Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ), Unia Europejska (UE), Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), Organizacja Państw Amerykańskich (OPA)) przyjęły strategię lub plany działania na rzecz równości płci. Stanowi to solidną podstawę dla partnerstw i współpracy instytucjonalnej, pozwalającą na identyfikację możliwości wspólnego działania, komplementarności i synergii.

80. Rada Europy posiada szereg umów instytucjonalnych z innymi organizacjami międzynarodowymi, w tym z UE²⁰, OBWE²¹, UN Women²², Urzędem Wysokiego Komisarza do spraw Praw Człowieka (OHCHR)²³, OPA²⁴ oraz z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)²⁵. Dlatego też zachęca się je do wnoszenia wkładu we wdrażanie nowej Strategii, w stosownych przypadkach, zwłaszcza poprzez prowadzenie regularnych konsultacji z Radą Europy, uczestnictwo w posiedzeniach i wydarzeniach oraz współpracę w ramach wspólnych inicjatyw. Rada Europy będzie dążyć do wzmocnienia współpracy z innymi agencjami i organami ONZ (w szczególności z Komitetem do spraw Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet (CEDAW), Komisją do spraw Statusu Kobiet (CSW), ONZ Global Compact, Funduszem Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF) oraz Organizacją Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO)), a także innymi organizacjami międzynarodowymi (takimi jak Bank Światowy i Międzynarodowa Organizacja Frankofonii). Współpraca będzie w szczególności dążyć do wspierania Państw Członkowskich i całej społeczności międzynarodowej w ich działaniach zmierzających do wdrożenia zarówno Pekinśkiej Platformy

---

²⁰ Memorandum Porozumienia między Radą Europy a Unią Europejską (maj 2007).

²¹ Deklaracja w sprawie współpracy między Radą Europy a Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (maj 2005).

²² Wymiana pism między Radą Europy a UN Women w sprawie promowania wdrażania międzynarodowych standardów związanych z równością płci i przemocą wobec kobiet (luty 2012).

²³ Wspólna deklaracja w sprawie wzmocnienia współpracy między Sekretariatem Rady Europy a Urzędem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Praw Człowieka (wrzesień 2013).

²⁴ Memorandum Porozumienia między Sekretariatem Generalnym Rady Europy a Sekretariatem Generalnym Organizacji Państw Amerykańskich (wrzesień 2011).

²⁵ Porozumienie między Radą Europy a Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju zawarte w drodze wymiany pism (wrzesień 1961 i styczeń 1962).

Działania, jak i Agendy ONZ 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju, poprzez wypełnianie Celów Zrównoważonego Rozwoju.

81. Międzysektorowy Program na rzecz Równości Płci ma również na celu zaangażowanie i wykorzystanie doświadczeń i wiedzy fachowej organizacji społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza tych, które specjalizują się w kwestiach praw kobiet i równości płci, podczas opracowywania, wdrażania i oceny polityk, programów i działań.

82. Innymi naturalnymi partnerami przy realizacji Strategii na rzecz równości płci są:

- ▶ parlamenty;
- ▶ rządy krajowe;
- ▶ władze lokalne i regionalne oraz ich stowarzyszenia;
- ▶ organy do spraw równości płci;
- ▶ instytucje praw człowieka;
- ▶ sieci specjalistów (zwłaszcza w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, dziennikarstwa, edukacji, zdrowia i usług społecznych);
- ▶ związki zawodowe i organizacje pracodawców;
- ▶ media;
- ▶ sektor prywatny.

KOMUNIKACJA

---

83. Prace w tym obszarze będą nadal dążyć do:

- ▶ zwiększenia widoczności standardów, badań, wytycznych, projektów i wydarzeń Rady Europy oraz ich rezultatów w dziedzinie równości płci;
- ▶ zwiększania świadomości na temat kwestii równości i przyczyniania się do zmiany postaw, mentalności i zachowań;
- ▶ ułatwiania wymiany informacji między różnymi komponentami programu i partnerami;
- ▶ zapewnienia widoczności dobrym praktykom i danym gromadzonym na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

ZAŁĄCZNIK I – ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I WDRAŻANIE NA POZIOMIE KRAJOWYM

Liczne ogólne wyzwania i bariery nadal będą miały wpływ na realizację faktycznej równości kobiet i mężczyzn. Wynikają one z obecnego kontekstu gospodarczego i politycznego, strukturalnych, historycznie zakorzenionych barier związanych z nierównym podziałem władzy i zasobów między kobietami i mężczyznami oraz utrzymujących się stereotypów związanych z płcią zakorzenionych w funkcjonowaniu większości instytucji publicznych i prywatnych, ramach prawnych i mentalnościach. Brak zaangażowania politycznego, skutkujący m. in. słabym wdrażaniem istniejących standardów oraz niewystarczającymi zasobami finansowymi i ludzkimi, to kolejny ogólny czynnik ryzyka, który ma zastosowanie do wszystkich obszarów priorytetowych.

W dokumencie strategicznym 2018-2023 każdy obszar priorytetowy posiada załączoną **tabelę analizy ryzyka**. Tabela podaje dla każdego obszaru priorytetowego **oczekiwany wpływ** lub ostateczny cel na poziomie beneficjenta. Można go osiągnąć na wiele różnych sposobów, zależnie od zmian i struktur na szczeblu krajowym i lokalnym.

Tabele analizy ryzyka przedstawiają wybrane **ogólne przykłady** możliwych:

- ▶ **czynników ryzyka**, które mogłyby negatywnie wpłynąć na osiągnięcie rezultatów na szczeblu Państw Członkowskich,
- ▶ **działań redukujących**, których celem jest przeciwdziałanie takim czynnikiem ryzyka,
- ▶ **rezultatów** jako kroków w kierunku oczekiwanego wpływu.

Przykłady mają charakter orientacyjny i nie obejmują wszystkich możliwych opcji dostępnych na szczeblu krajowym i lokalnym. Inne przykłady, jak również konkretne działania i przedsięwzięcia (**rezultaty**) zostaną szczegółowo zbadane podczas wdrażania Strategii **na szczeblu krajowym i lokalnym** na podstawie **strategii, planów działania, wskaźników i innych odpowiednich dokumentów i standardów polityki**.

Oprócz działań podejmowanych na szczeblu krajowym i lokalnym przez Państwa Członkowskie i inne zainteresowane podmioty, przygotowany zostanie **dwuletni plan prac** z wyborem działań i przedsięwzięć (rezultatów), które mają zostać podjęte przez Radę Europy, we współpracy z Państwami Członkowskimi.

Analiza ryzyka		
Cel strategiczny 1		
Zapobieganie i zwalczanie stereotypów związanych z płcią oraz seksizmu		
Oczekiwany wpływ		
Stereotypy związane z płcią oraz seksizm są wyeliminowane ze wszystkich obszarów życia		
Zagrożenia	Działania redukujące	Rezultat
<p>Stereotypy związane z płcią oraz seksizm dominują i są wzmacniane przez obecny sprzeciw wobec praw kobiet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Silne pozycjonowanie i tworzenie sieci w celu wdrożenia standardów Rady Europy. - Przyjęcie i upowszechnianie nowych standardów w sprawie zapobiegania i zwalczania seksizmu. - Zwiększanie świadomości na temat istniejących standardów oraz sytuacji w zakresie równości płci w regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uznanie przez wszystkie Państwa Członkowskie i odpowiednie podmioty konieczności i korzyści z faktycznej równości płci. - Pełne wdrożenie odpowiednich standardów w Państwach Członkowskich. - Zmiany w ustawodawstwie i politykach w celu wdrożenia odpowiednich norm w Państwach Członkowskich.
<p>Stereotypy związane z płcią i seksizm są wzmacniane poprzez nieodpowiedni wizerunek kobiet w mediach, negatywną rolę Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych (ICT) oraz brak działań w zakresie polityki edukacyjnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ukierunkowanie na odpowiednie podmioty, w tym sektor prywatny, w odniesieniu do działań zwiększających świadomość. - Promowanie odpowiednich standardów w zakresie stereotypów związanych z płcią w mediach i w edukacji. - Identyfikacja i promowanie dobrych praktyk w odniesieniu do mediów, ICT i polityki edukacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ustawodawstwo i polityka ulegają zmianie w celu likwidacji stereotypów związanych z płcią oraz seksizmu w sektorach edukacji, mediów i ICT. - Realistyczny wizerunek kobiet i mężczyzn w mediach, w tym w mediach społecznościowych, w Państwach Członkowskich. - Media i ICT przyczyniają się do osiągnięcia rezultatów równości płci, a pozycja kobiet i dziewcząt jest wzmocniona tak, że mogą w pełni wykorzystywać potencjał tych sektorów.

Analiza ryzyka		
Cel strategiczny 2		
Zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec kobiet oraz przemocy domowej		
Oczekiwany wpływ		
Kobiety są wolne od przemocy, wyzysku oraz nadużyć; mają pełny dostęp do odpowiednich usług zapobiegania, ochrony, ścigania oraz wsparcia		
Zagrożenia	Działania redukujące	Rezultat
<p>Przemoc wobec kobiet i przemoc domowa pozostaje niewidzialna, jest tematem tabu i jest niedostatecznie zgłaszana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększanie świadomości i szkolenie w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i zgłaszania różnych form przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. - Rozpowszechnianie informacji dotyczących skali tych zjawisk. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ratyfikacja i wdrożenie Konwencji Stambulskiej przez Państwa Członkowskie. - Państwa Członkowskie dokonują zmian polityk i praktyk w celu pełnego przestrzegania wymogów Konwencji Stambulskiej. - Odpowiednie podmioty są uwrażliwiane i przyczyniają się do likwidacji przemocy wobec kobiet oraz przemocy domowej (media, sektor prywatny, sektor edukacji, sektor sprawiedliwości). - Państwa Członkowskie ratyfikują i wdrażają Konwencję Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi oraz Konwencję z Lanzarote.

Analiza ryzyka		
Cel strategiczny 2		
Zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec kobiet oraz przemocy domowej		
Oczekiwany wpływ		
Kobiety są wolne od przemocy, wyzysku oraz nadużyć; mają pełny dostęp do odpowiednich usług zapobiegania, ochrony, ścigania oraz wsparcia		
Zagrożenia	Działania redukujące	Rezultat
Skargi dotyczące przemocy wobec kobiet i przemocy domowej nie są traktowane poważnie lub rozumiane przez organy ścigania, media i członków rodziny, a ofiary nie są chronione.	<ul style="list-style-type: none"> - Działania w zakresie zwiększania świadomości z uwzględnieniem płci dotyczące zapobiegania i ochrony. - Przygotowanie i rozpowszechnianie narzędzi szkoleniowych skierowanych do interesariuszy. - Szkolenie interesariuszy. - Rozpowszechnianie informacji dotyczących dobrych i obiecujących praktyk. 	<ul style="list-style-type: none"> - Interesariusze mają świadomość przeszkód, procesów i ustawodawstwa związanego z przemocą wobec kobiet i przemocą domową i w związku z tym mogą działać w celu udzielenia ochrony. - Zapewnione są odpowiednie usługi wsparcia, ochrony i zadośćuczynienia dla kobiet stojących w obliczu przemocy w Państwach Członkowskich.
Niektóre grupy stojące w obliczu przemocy ze względu na płeć, takie jak na przykład osoby starsze – kobiety lub mężczyźni, kobiety i dziewczęta, mężczyźni i chłopcy będący migrantami, osoby z niepełnosprawnościami, nie są należycie uwzględniane w odpowiednich politykach.	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększanie świadomości na temat szczególnych form przemocy, z którymi mają do czynienia różne grupy. - Opracowanie konkretnych narzędzi, szkoleń i dokumentów politycznych dostosowanych do potrzeb różnych grup. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększona ochrona przed przemocą dla grup kobiet i dziewcząt w niekorzystnej sytuacji oraz dla mężczyzn i chłopców. - Jednolite korzystanie z praw zagwarantowanych przez Konwencję Stambulską.

Analiza ryzyka		
Cel strategiczny 3		
Zapewnienie równego dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości		
Oczekiwany wpływ		
Kobiety korzystają z równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości		
Zagrożenia	Działania redukujące	Rezultat
Brak wiedzy i opór wobec działań związanych z dostępem kobiet do wymiaru sprawiedliwości.	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększanie świadomości na temat znaczenia zapewnienia równego dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości w celu promowania praw człowieka i praworządności. - Zachęcanie do gromadzenia i rozpowszechniania danych i informacji dotyczących dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości oraz kobiet w sądownictwie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lepsza znajomość sytuacji w zakresie dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości, w tym grup kobiet w niekorzystnej sytuacji. - Zmiany ustawodawstwa i praktyk w Państwach Członkowskich w celu lepszego reagowania na potrzeby kobiet i sytuacje, w jakich się znajdują.
Utrzymywanie się dyskryminacji kobiet oraz stereotypów związanych z płcią w systemie sądownictwa.	<ul style="list-style-type: none"> - Przygotowanie i rozpowszechnianie narzędzi szkoleniowych dotyczących dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości, dostosowanych do potrzeb interesariuszy. - Identyfikacja i rozpowszechnianie dobrych praktyk i obiecujących polityk w zakresie równego dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnione są prawa kobiet do równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości i do rzetelnego procesu, w tym grup kobiet w niekorzystnej sytuacji. - Ustawodawstwo, polityki i praktyki w Państwach Członkowskich ulegają zmianie w celu zapewnienia systemów sprawiedliwości przyjaznych ze względu na płeć. - Systemy wymiaru sprawiedliwości w Państwach Członkowskich są wolne od uprzedzeń i stereotypów sądowych.

Analiza ryzyka		
Cel strategiczny 4 Osiągnięcie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych		
Oczekiwany wpływ Kobiety i mężczyźni uczestniczą w równym stopniu w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych		
Zagrożenia	Działania redukujące	Rezultat
<p>Podejmowane są niewystarczające kroki w celu przekroczenia obecnego poziomu postępu w tym obszarze.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Przegląd istniejących standardów i monitorowanie ich wdrażania. - Kampanie zwiększające świadomość i kampanie informacyjne na temat udanych polityk i wdrażania standardów. - Identyfikacja i rozpowszechnianie dobrych i obiecujących praktyk. 	<ul style="list-style-type: none"> - W Państwach Członkowskich podejmowane są ukierunkowane działania w celu uwzględnienia poszczególnych szczebli lub obszarów, w których postęp jest powolny. - W Państwach Członkowskich wdrażane są odpowiednie standardy. - W Państwach Członkowskich wdrażane jest silniejsze ustawodawstwo i polityki w celu osiągnięcia parytetu.
<p>Opór wobec zmian uniemożliwia postęp w kierunku uwzględniania kwestii płci przez instytucje i organy decyzyjne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Działania zwiększające świadomość i informacyjne dotyczące potrzeby i korzyści płynących z równości płci w procesie decyzyjnym. - Promowanie środków skierowanych do różnych podmiotów, które odgrywają rolę w promowaniu równowagi płci w procesie decyzyjnym w różnych dziedzinach (sądownictwo, partie polityczne, szkolenie mężczyzn). - Większa koncentracja na wspieraniu środków związanych z równowagą w procesie decyzyjnym (np. godzenie życia rodzinnego i zawodowego, rola mediów). 	<ul style="list-style-type: none"> - Podejmowane są kroki, aby lepiej zintegrować kwestię zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn we wszystkich aspektach polityk związanych z demokratycznym rządzeniem w Państwach Członkowskich. - W Państwach Członkowskich wdrażane jest kompleksowe podejście łączące politykę i środki ustawodawcze z gromadzeniem danych, zwiększaniem świadomości, przykładami dobrych praktyk i edukacją, w celu ułatwienia równowagi płci w procesie decyzyjnym.

Analiza ryzyka		
Cel strategiczny 5 Ochrona praw kobiet i dziewcząt – migrantek, uchodźczyń i ubiegających się o azyl		
Oczekiwany wpływ Chronione są prawa kobiet i dziewcząt – migrantek, uchodźczyń i ubiegających się o azyl		
Zagrożenia	Działania redukujące	Rezultat
<p>Polityki związane z migracją, integracją i azylem w dalszym ciągu nie biorą pod uwagę kwestii płci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Przegląd i poprawa standardów związanych z prawami migrantek, uchodźczyń i kobiet ubiegających się o azyl. - Doradztwo w zakresie definiowania i wdrażania migracji, integracji i azylu uwzględniających kwestie płci. - Identyfikacja i rozpowszechnianie dobrych i obiecujących praktyk dotyczących integracji i ekonomicznego wzmocnienia pozycji migrantek, uchodźczyń i kobiet ubiegających się o azyl. 	<ul style="list-style-type: none"> -W Państwach Członkowskich dokonywane są zmiany w ustawodawstwie i polityce uwzględniające potrzeby i sytuację migrantek, uchodźczyń i kobiet ubiegających się o azyl. -Procesy i polityki związane z migracją, integracją i azylem w Państwach Członkowskich obejmują perspektywę równości płci. -Migrantki, uchodźczynie i kobiety ubiegające się o azyl są w Państwach Członkowskich ekonomicznie niezależne i w pełni korzystają z przysługujących im praw społecznych.
<p>Brak odpowiednich i skutecznych środków ochrony i pomocy dla kobiet i dziewcząt – migrantek, uchodźczyń i ubiegających się o azyl zmagających się z różnymi formami przemocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie narzędzi (takich jak wytyczne) w celu zapewnienia właściwej ochrony kobiet i dziewcząt – migrantek, uchodźczyń i ubiegających się o azyl, będących ofiarami przemocy. - Opracowanie narzędzi zwiększania świadomości (takich jak materiały informacyjne) na temat standardów promujących prawa człowieka kobiet i dziewcząt – migrantek, uchodźczyń i ubiegających się o azyl. 	<ul style="list-style-type: none"> -Państwa Członkowskie ratyfikują i wdrażają odpowiednie instrumenty, zwłaszcza Konwencję Stambulską, jak również Konwencję w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi i Konwencję z Lanzarote. -Kobiety i dziewczęta – migrantki, uchodźczynie i ubiegające się o azyl, stojące w obliczu przemocy, mają dostęp do odpowiednich usług zapobiegania, ochrony, ścigania i wsparcia.

Analiza ryzyka		
Cel strategiczny 6 Osiągnięcie uwzględnienia perspektywy równości płci we wszystkich politykach oraz działaniach		
Oczekiwany wpływ Perspektywa równości płci jest zintegrowana ze wszystkimi politykami oraz działaniami		
Zagrożenia	Działania redukujące	Rezultat
Brak pełnego zrozumienia i znajomości problematyki systemowego uwzględniania perspektywy równości płci.	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpowszechnianie informacji i narzędzi szkoleniowych nt. uwzględniania perspektywy równości płci. - Zapewnienie szkoleń w zakresie uwzględniania perspektywy równości płci. - Identyfikacja dobrych i obiecujących praktyk w zakresie uwzględniania perspektywy równości płci. - Zachęcanie i wspieranie tworzenia sieci między interesariuszami działającymi w różnych sektorach. 	<ul style="list-style-type: none"> - Odpowiedni decydenci w Państwach Członkowskich posiadają wiedzę fachową i doświadczenie w celu uwzględniania perspektywy równości płci w swoich pracach. - Aspekty równości płci stają się częścią codziennego kształtowania polityki w Państwach Członkowskich i na szczelbu Rady Europy.
Interesariusze podejmują niewystarczające kroki w celu uwzględniania perspektywy równości płci w swoich pracach.	<ul style="list-style-type: none"> - Doradzanie różnym sektorom w celu wspierania uwzględniania perspektywy równości płci, w tym w odniesieniu do ustanawiania i wdrażania standardów. - Wspieranie ukierunkowanej analizy w celu ułatwienia włączenia perspektywy równości płci do różnych obszarów polityki. - Zachęcanie i wspieranie badań związanych z równością płci oraz gromadzenia danych zbieranych z uwzględnieniem kryterium płci w różnych obszarach polityki. 	<ul style="list-style-type: none"> - Szerokie spektrum obszarów polityki w pełni włącza perspektywę równości płci, i tym samym lepiej zaspokaja potrzeby wszystkich obywateli w Państwach Członkowskich. - Lepsza wiedza dotycząca równości płci i większa dostępność danych umożliwiają systematyczne wykorzystywanie analizy równości płci we wszystkich obszarach polityki w Państwach Członkowskich.

ZAŁĄCZNIK II – WYKAZ AKRONIMÓW

CEDAW	Konwencja ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet
Konwencja	Europejska Konwencja Praw Człowieka
CSW	Komisja do spraw Statusu Kobiet
UE	Unia Europejska
GEC	Komisja do spraw Równości Płci
GER	Sprawozdawca do spraw Równości Płci
GMT	Zespół do spraw uwzględniania problematyki równości płci
INGO	Międzynarodowe organizacje pozarządowe
Konwencja Stambulska	Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej
Konwencja z Lanzarote	Konwencja Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych
NGO	Organizacje pozarządowe
OPA	Organizacja Państw Amerykańskich
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
OHCHR	Biuro Wysokiego Komisarza do spraw Praw Człowieka
OBWE	Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie
Strategia	Strategia Rady Europy na rzecz równości płci 2014-2017
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
UNESCO	Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury
UNICEF	Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci
SDG ONZ	Cell(e) Zrównoważonego Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych
UN Women	Podmiot Organizacji Narodów Zjednoczonych działający na rzecz równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet

Równość płci wiąże się z równymi prawami kobiet i mężczyzn, dziewcząt i chłopców, a także taką samą widocznością, wzmocnieniem pozycji, i uczestnictwem we wszystkich sferach życia publicznego i prywatnego.

www.coe.int

Rada Europy to wiodąca organizacja praw człowieka na kontynencie. Obejmuje ona 47 Państw Członkowskich, z czego 28 to członkowie Unii Europejskiej. Wszystkie Państwa Członkowskie Rady Europy podpisały Europejską Konwencję Praw Człowieka, traktat mający na celu ochronę praw człowieka, demokracji i praworządności. Europejski Trybunał Praw Człowieka nadzoruje wdrażanie Konwencji w Państwach Członkowskich.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE